

ževnimi pojavi na polju sodobne francoske in angleške literature. V gledališču je dosegel veliko uspehov s svojimi igrami „Nový život“ in „Závět“. Zadnja drama se že prevaja v ruski jezik.

Vladimir Houdek. H koncu avgusta je v Pragi umrl tragične smrti češki pesnik Vladimir Houdek. Bil je najprej častnik (nadporočnik), pozneje se je odpovedal in je bil poštni uradnik. Pred kakimi šestimi leti so ga spravili v norišnico, iz katere se ni več vrnil. — Pisal je pesmi v razne češke časnike, l. 1899. pa je izdal prvo pesniško zbirko pod naslovom „Vykvetlý blýný“. To je knjiga ostrih, strastnih tonov, v kateri sta ljubezen in smrt glavni motiv, ki se ponavlja v najbolj raznovrstnih variacijah; včasih so fino rafinirane, polne otožnosti in bolesti, včasih zopet polne surove ironije, mefistofelovskega cinizma in blasfemije. To oзраčje alkohola in prostitucije je bilo vir sujetov tudi za drugo zbirko pesniško „V pavučinách nervů“. Zdi se, da pesnikova bolezen živcev kaže v ti zbirki že svoje sledove, ker nedolgo po izdaji te zbirke so pesnika odpeljali v blaznico.

Václav Vlček. Po dolgi težki bolezni je nedavno umrl odlični češki romanopisec Václav Vlček, ki spada v vrsto najboljših in najbolj delavnih čeških moč v zadnjih petdesetih letih. Umrl je v svoji vili „Osvěta“ v Kralj. Vinogradih v 69. letu svoje starosti. Porodil se je 1. septembra l. 1839. v Střehovu pri Kacovu v taborskem okraju na Češkem. Ze kot deček je kazal veliko nadarjenost tako, da ga je oče, večji kmet, peljal l. 1851. v Prago študirat. Vlček je že kot dijak začel literarno delovati. L. 1859. je poslal prispevek v „Humoristické Listy“, alegorijo o ptici vojski (satiro na italško vojsko). Da ni bil raditega kaznovan, ga je obvarovala le prošnja prelata Václava Štulca, katerega ljubljene je bil Vlček. Dovršivši filološke študije je bil profesor v Pragi in Českých Budějovicah. L. 1867. se je odpovedal profesorski službi ter je odšel v Prago, kjer se je posvetil književnosti. Izpočetka je bil časnikar v uredništvu „Narodních Listů“, „Hlasa“ in „Obrany“. Ali prisiljena časnikarska delavnost mu ni ugajala. Po daljših pripravah je l. 1871. ustanovil lastno revijo, mesečnik „Osvěta“, ki je v kratkem času zbral najboljše češke znanstvene in beletristične književnike. „Osvěto“ je Vlček izdajal in urejeval do svoje smrti. „Osvěta“ je bila konservativen mesečnik, v umetniškem pogledu je podpirala idealistično smer, njeno politično geslo je bilo: samostalnost češke krone in slovanska vzajemnost. „Osvěta“ je res trajen spomenik Vlčkovega delovanja, je literaren čin prve vrste. Vlček je bil izredno omikan pisatelj, neumoren in vsestransko delaven. Pisal je romane, novele, drame, pesmi, razprave o čeških narodnih, političnih, socialnih, književnih in umetniških razmerah, objavljaj je literarne razprave in kritične ocene, življenjepise i. dr. Vlček je spisal celo vrsto velikih obsežnih romanov, od katerih imenujemo: „Dalibor“, „Čtibor Hlava“, „Golgota i Tábor“, „Venec navřinový“, „Zlato v ohni“, „Letník Halaburd“, „Samohrady“ in druge. Za roman „Samohrady“ je dobil pohvalno pismo od umrlega škofa Haisa v Kralj. Gradcu, ker krasno opisuje v romanu idealno delovanje usmiljene sestre. V zadnjih letih je Vlček objavil svoje spomine, ki so dragoceni kulturni dokumenti, ker so pestre in zanimive slike češkega življenja vohče. Dramatična delavnost Vlčkova je istotako obširna. Pisal je razprave o češki dramatični umetnosti in sam je spisal mnogo dobrih dram, kakor n. pr. „Soběslav“, „Přemysl Otakar II.“, „Milada“, „Lipany“, „Eliška Přemyslovna“. Dramo „Eliška Přemyslovna“ smatra kritika za najboljšo, izšla je že v nekoliko izdajah, ravnotako kakor nekatere povesti in romani Vlčkovi. Vlček je namreč spadal k tistim češkim pisateljem, ki se najbolj čitajo.

0000

Naše slike.

Pietà (str. 99) je delo Michelangelove mladosti, s katerim si je pridobil hipoma slavno ime. Skupina stoji na stranskem oltarju v cerkvi sv. Petra v Rimu.

Na Klek (str. 104) jahajo čarovnice na metlah ponoči. Tam imajo svoja zborovanja in skrivne posvete.

Na Balkanu kaže vedno bolj na vojsko. Srbija rožlja s sabljami, kupuje puške in patrone, in tudi Črna gora grozi z vojsko. Novo ministrstvo Novakovićevo v Srbiji je nastopilo kot pravo vojno ministrstvo. Prestolonaslednik Juri vedno hujska k vojski in napoveduje, da bo na čelu prostovoljne čete napadel Avstrijo. V Beogradu so nedavno priredili velikanski shod, ki se je baval z veleizdajniško pravdo v Zagrebu. Tam namreč toži državno pravdnštvo celo vrsto Srbov, da so spletili na Hrvaskem zaroto proti avstroogrski monarhiji. V Kotoru ob črnogorski meji, v Bosni in v Hercegovini je že zbranega veliko avstrijskega vojaštva, ki je pripravljeno za vsak slučaj. Na borzi papirji padajo; to je slabo znamenje. Do spomladi se mora najti rešitev iz teh zmešnjav; če ne, bo vojska neizogibna.

Potres v Siciliji in Kalabriji. Izpod razvalin so izkopali mnogo ranjencev, do dvestotisoč ljudi je pa našlo svojo smrt pri tej grozni katastrofi. Prebivalstvo je bežalo iz nesrečnih mest in na vozovih peljalo s seboj svojo siromašno posest, ki jo je rešilo iz razvalin. Usmiljenje dobrih ljudi je nabralo mnogo milijonov denarja, da olajšajo bedo nesrečnemu prebivalstvu. Pa tudi človeška grdoba ni mirovala. Med razvalinami so se plazili tatovi in roparji, ki so jih morali vojaki zasledovati; večinoma so jih takoj ustrelili.

Avstrija je dobila nove ministre. Ministrski predsednik baron Bienerth je dobil nalog od vladarja, da sestavi novo ministrstvo, ko so češki radikali z obstrukcijo onemogočili delovanje državnega zbora. Med novimi ministri je nekaj znamenitih moč. Dr. Weiskirchner, dunajski magistratni ravnatelj, si je kot predsednik zbornice pridobil splošno priznanje. Ne le v krščanskosocialni stranki, ampak v parlamentu sploh ga vpoštevajo med najbolj nadarjenimi in delavnimi možmi. Dobil je trgovinski portfelj, ki je važen zaradi vprašanja avstroogrške banke, katero hočejo Mažari raztrgati na dvoja. Bilinski, dozda guverner avstroogrške banke, je že bil dalj časa finančni minister in je zapustil državne finance v najlepšem redu; zdaj jih je našel zopet v slabšem stanju. Dr. Bráf je vseučiliški profesor v Pragi, Staročeh, zet pokojnega dr. Riegra. Znan je kot strokovnjak v narodnogospodarskih vprašanjih, in je postal poljedelski minister.

Združene države v Severni Ameriki so dobile novega predsednika Williama Tafta. Bil je svoj čas sodnik in guverner na Filipinih. Taft je velikan na telesu, debel in zdrav mož. Kot sodnik se je odlikoval po energiji in pravičnosti, v politični službi je pokazal velik administrativni talent.

Abraham Lincoln (str. 139) je bil 16. predsednik Združenih držav, rojen l. 1809. Samo šest mesecev je hodil v solo. Postavil si je leseno hišo, ki še stoji, in šel na vojsko zoper Indijance. Nato je postal poštar, pa se zraven učil prava in zemljemerstva. Postal je poslanec in odvetnik ter začel veliko agitacijo, da se naj odpravi sužnost. Boj proti suženjstvu je bil odslej njegova glavna naloga. S tem programom je kandidiral; najprej je propadel, potem pa zmagal. Zagovorniki suženjstva so ga hoteli celo umoriti, a to ga ni prestrašilo. Začel je vojsko proti južnim državam, ki niso hotele odpraviti sužnosti in jo je izpeljal z neomajno odločnostjo l. 1865. Pa svojo zmago je preživel le za nekaj dni: